
ПРАВНА ПРАКСА

Гордана АЈНШИЛЕР ПОПОВИЋ
судија Привредног апелационог суда

РЕШЕЊЕ НЕКИХ СПОРНИХ ПИТАЊА У ПОСТУПКУ ПО УНАПРЕД ПРИПРЕМЉЕНОМ ПЛАНУ РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ

Унапред припремљени план реорганизације је нови институт стечајног права, уведен у наше законодавство Законом о стечају, чија је примена почела 23.1.2010. године. Стога су се у примени истог поставила многа питања, која судска пракса мора да реши.

Одговори на нека од њих дата су кроз исказана мишљења у дискусијама судија или образложењима одлука а за нека су усвојени и одговори на седницама Одељења за привредне спорове Привредног апелационог суда.

I Ко су овлашћени подносиоци унапред припремљеног плана реорганизације?

Унапред припремљени план реорганизације може поднети само и једино стечајни дужник.

II Време подношења унапред припремљеног плана реорганизације

Унапред припремљени план реорганизације се према одредбама Закона о стечају може поднети само истовремено са подношењем предлога за покретање стечајног поступка.

Као спорно питање у судској пракси поставило се и да ли стечајни дужник може на рочиште за испитивање испуњености стечајног разлога заказаном у поступку по предлогу повериоца за покретање стечаја, поднети унапред припремљени план реорганизације. Привредни апелациони суд је дао одговор на ово питање усвојен на седници Одељења за привредне спорове 9. и 10.11.2010. године.

„Одредбом члана 43 став 1 Закона о стечају (у даљем тексту Закон), је прописано да се стечајни поседујач покреће предлојом овлашћених предлајача. У члану 55 став 1 Закона (пог насловом „овлашћени предлајачи“) је прописано да се поседујач покреће предлојом повериоца, дужника или ликвидационог управника, док је садржина предлоја прописана одредбама члана 56 Закона. Ставом 2 члана 43 Закона је прописано да поверилац подноси предлој за покретање стечајног поседујача у случају посудојача трајније неспособности плаћања, неспособноћа по усвојеном плану реорганизације и уколико је план реорганизације издејствован на преваран или незаконит начин. Стечајни дужник подноси предлој за покретање стечајног поседујача у случају посудојача једног од стечајних разлога из члана 11 став 2 овог Закона (1. трајнија неспособност плаћања; 2. преходна неспособност плаћања; 3. презадуженост; 4. неспособност по усвојеном плану реорганизације и ако је план реорганизације издејствован на преваран или незаконит начин). Такође, стечајни дужник је овлашћен да поднесе и предлој за покретање стечајног поседујача у складу са унапред припремљеним планом реорганизације, сходно члану 158 став 1 Закона о стечају.

Сходно члану 60 став 1 Закона, стечајни судија је дужан да у року од три дана од дана достављања предлоја за покретање стечајног поседујача донесе решење о покретању преходне стечајног поседујача и да сходно члану 68 став 1 Закона закаже рочиште ради расправљања о посудојачу стечајног разлога за отварање стечајног поседујача најкасније у року од 30 дана од дана пријема предлоја за покретање стечаја. У ставу 2 истог члана је прописано да ако стечајни судија не донесе решење о покретању преходне стечајног поседујача, заказује рочиште ради расправљања о посудојачу разлога за отварање стечајног поседујача у року од десет дана од дана пријема предлоја за покретање стечајног поседујача.

Из садржине постављеног питања, произлази да је стечајни дужник, након поднетог предлоја од стране повериоца за покретање стечајног поседујача над дужником и доношења решења стечајног судије о заказивању рочишта ради расправљања о посудојачу стечајног разлога, односно на рочишту ради расправљања о посудојачу стечајног разлога, поднео предлој за покретање стечајног поседујача у складу са унапред припремљеним планом реорганизације.

Један од услова за подношење унапред припремљеног плана реорганизације је да се унапред припремљени план реорганизације подноси истовремено са предлозом за покретање стечајне реорганизацијом, сходно члану 158 став 1 Закона, који прописује да ако стечајни дужник истовремено са подношењем предлога за покретање стечајне подстиупка поднесе унапред припремљен план реорганизације, у предлогу се мора јасно назначити да се предлаже покретање стечајне подстиупка реорганизацијом, у складу са унапред припремљеним планом реорганизације.

Према наведеном, стечајни дужник је поднео предлог за покретање стечајне подстиупка у фази када је предлог већ поднет од стране повериоца, као овлашћеног предладача и када је у току подстиупак за утврђивање подстиупања стечајне разлога за отварање стечајне подстиупка над истим лицем (стечајним дужником).

У насталој ситуацији, стечајни судија ће из садржине предлога унапред припремљеног плана реорганизације утврдити да ли је истим обухваћен и поверилац који је поднео предлог за покретање стечајне подстиупка над дужником и по чијем предлогу је заказано рочиште ради расправљања о подстиупању стечајне разлога, па ће истом повериоцу наложити да се изјасни да ли оступаје при поднетом предлогу за покретање стечајне подстиупка над дужником.

Ако поверилац остане при свом предлогу, стечајни судија ће решењем одбацити предлог стечајне дужника за покретање стечајне подстиупка у складу са унапред припремљеним планом реорганизације и наставити подстиупак по раније поднетом предлогу повериоца за отварање стечајне подстиупка над дужником.

Ако исти поверилац искористи овлашћење из члана 58 Закона о стечају и повуче предлог за покретање стечајне подстиупка над дужником, суд ће обуставити подстиупак по предлогу повериоца и за тим би по предлогу стечајне дужника сировео подстиупак по одредбама чл. 159–160 Закона (уз примену осталих одредаба које се односе на подстиупак реорганизације из члана 155–166 осим чл. 161–164 Закона).“

III Шта је обавезна садржина унапред припремљеног плана реорганизације?

Обавезна садржина унапред припремљеног плана реорганизације, предвиђена је Законом тако што се регулише да поред свих елемената који су предвиђени као обавезни, сваки план реорганизације мора имати и додатну садржину која према изричитим одредбама Закона о стечају представља:

1. навођење да ће повериоци односно њихова потраживања која нису обухваћени планом бити намирени на исти начин и под истим условима као потраживања других поверилаца њихове класе,
2. потписане изјаве већинских поверилаца по вредности потраживања сваке планом предвиђене класе, да су сагласни са садржином плана и спремни да гласају за његово усвајање,
3. изјаву стечајног дужника о веродостојности података и информација наведених у плану,
4. податке о поступку припреме плана реорганизације укључујући и податке о познатим обавештењима, доступности информацијама повериоцима и току преговора,
5. ванредни извештај ревизора са стањем пословних књига утврђених најкасније 60 дана пре подношења предлога, са прегледом потраживања и процентуалним учешћем сваког повериоца у одговарајућој класи плана,
6. изјаву ревизора или лиценцираног стечајног управника да је план изводљив и
7. извештај о очекиваним догађајима у пословању и преглед обавеза које достављају у року од 90 дана и предвиђени начин њиховог намирења.

IV Да ли је обавезно насловљавање предлога као предлога по унапред припремљеном плану реорганизације?

При подношењу предлога за покретање стечајног поступка по унапред припремљеним планом реорганизације, мора се изричито у предлогу нагласити да се предлаже покретање стечајног поступка у складу са унапред припремљеним планом реорганизације. Стога није довољно да се из садржине самог поднетог плана, може закључити да се предлаже стечај по унапред припремљеном плану реорганизације, већ то мора бити и формално наглашено у предлогу.

V Шта се мора доставити уз предлог за стечај по унапред припремљеном плану реорганизације?

Стечајни дужник је обавезан да уз предлог за покретање стечајног поступка по унапред припремљеном плану реорганизације поднесе и доказ о постојању неког од стечајних разлога који су дефинисани чла-

ном 11 Закона о стечају, што значи да је дужан да сам докаже постојање стечајног разлога.

Стечајни судија ће по службеној дужности или по примедби заинтересованих лица одбацити предлог за покретање стечајног поступка уз унапред припремљени план реорганизације, ако:

- оцени да исти није у складу са законом,
- ако планом нису обухваћени повериоци који би да су обухваћени планом могли да својим гласањем утичу на одлуку о усвајању плана,
- у ситуацији када је план непотпун или
- неуредан, а нарочито ако нису поштоване одредбе Закона о овлашћеним подносиоцима, садржини и року за покретању плана реорганизације, а недостаци се не могу отклонити или нису отклоњени у примереном року који је одредио стечајни судија.

Оваква обавеза за поступање стечајног судије постоји и ако суд утврди да не постоји стечајни разлог из члана 11 Закона о стечају.

На наведени начин стечајни судија заправо врши оцену дозвољености и потпуности плана, као и његове законитости у складу са одредбама овог закона. Санкција за изостанак неког од наведених елемената по закону је одбачај плана.

VI Који је поступак за отклањање недостатака унапред припремљеног плана реорганизације?

Ако при разматрању предложеног плана стечајни судија утврди да постоје неки недостаци који су отклоњиви, он ће закључком наложити дужнику да исте у року од осам дана отклони. Уколико недостаци буду отклоњени суд ће наставити поступак по плану. Уколико, међутим, у остављеном року стечајни дужник не поступи и не отклони наведене недостатке стечајни судија ће одбацити предлог као неуредан.

VII Поступање по унапред припремљеном плану реорганизације

Чланом 159 Закона о стечају дефинисан је претходни поступак за утврђивање испуњености услова за покретање стечајног поступка по унапред припремљеном плану реорганизације.

Стечајни судија у року од три дана од дана подношења уредног предлога за покретање стечаја по унапред припремљеном плану реорганизације, доноси решење о покретању претходног поступка за испитивање испуњености услова за отварање поступка стечаја по унапред припремљеном плану реорганизације и заказује рочиште за одлучивање о предлогу и гласање о плану. На наведено рочиште суд обавезно позива све повериоце. Рочиште се одржава у року предвиђеном за окончање претходног поступка.

Оглас о покретању претходног поступка за испитивање испуњености услова за отварање поступка стечаја са унапред припремљеним планом реорганизације, израђује стечајни судија одмах по доношењу решења и објављује га на огласној табли суда и у Службеном гласнику Републике Србије, као и у најмање три високотиражна дневна листа.

Подносилац, односно предлагач сноси трошкове објављивања огласа, као и друге трошкове у износу који одреди суд. Предлагач мора уплатити трошкове у року од три дана од дана добијања судског налога. Циљ објављивања огласа на огласној табли и у високотиражним листовима је да се што већи број поверилаца обавести о поднетом предлогу, за стечај по унапред припремљеном плану реорганизације, да би се обезбедила транспарентност тог поступка и избегла могућа злоупотреба, односно намерно изостављање неких поверилаца.

Стечајни судија је дужан да одбаци предлог уколико стечајни дужник као предлагач не положи предујам трошкова стечајног поступка, у складу са налогом суда.

Садржина огласа којим се објављује покретање претходног поступка изричито је законом дефинисана. Циљ огласа је да се најшири могући круг евентуалних поверилаца упозна са намером дужника за покретање стечаја уз унапред припремљени план реорганизације, као и садржином плана односно предложеним начином измирења обавеза, као и да се сва заинтересована лица позову да доставе своје примедбе на предлог унапред припремљеног плана реорганизације.

Као спорно питање поставило се у пракси и ко сноси трошкове објављивања огласа и како поступа суд у случају неуплате трошкова.

Привредни апелациони суд је усвојио одговор на ово питање на седници 9. и 10.11.2010. године.

„У члану 159 Закона о стечају (у даљем тексту: Закон) у ставу 1 је предвиђено да стечајни судија у року од три дана од дана подношења уредног предлога из члана 158 овог закона, доноси решење о покретању претходног поступка за испитивање испуњености услова

за отиварање постојуйка стечаја у складу са унапред припремљеним планом реорганизације, којим заказује рочиште за одлучивање о предлоу и тасање о плану на које позива све познате повериоце. Рочиште се одржава у року предвиђеном за окончање преходне постојуйка. У ставу 2 је одређено да олас о окретању преходне постојуйка за испиивање испуњености услова за отиварање постојуйка стечаја у складу са унапред припремљеним планом реорганизације, израђује стечајни судија одмах по доношењу решења из става 1 овог члана. У ставу 3 је одређено да се олас из став 2 овог члана објављује на оласној табли суда и у „Службеном таснику Републике Србије“, као и у најмање три високоираж-на дневна листа који се дистрибуирају на целој територији Републике Србије. Трошкове објављивања оласа као и друге трошкове преходне постојуйка из став 1 овог члана, дужан је да предујми предлач у износу који одреди суд, а у року од три дана од дана добијања судског налоа. У ставу 4 исто члана је прописано да у случају да предлач не улашти предујам у року из став 3 овог члана, стечајни судија обуставиће преходни постојуйак и предлог одбацити.

Постојање стечајне судије је јасно одређено наведеним одредбама члана 159 Закона о стечају: стечајни судија је дужан да у року од три дана од дана подношења уредне предлога из члана 158 овог закона, донесе решење о окретању преходне постојуйка за испиивање испуњености услова за отиварање постојуйка стечаја у складу са унапред припремљеним планом реорганизације; истим решењем одредиће висину предујма трошкова преходне постојуйка; решење о окретању преходне постојуйка оласиће на оласну таблу суда даном доношења; одмах по доношењу решења (по се може тумачити – исто дана), стечајни судија ће посебним закључком наложити предлачу (у конкретној ситуацији по је стечајни дужник) да у року од три дана од дана добијања судског налоа улашти предујам трошкова одређених у наведеном решењу, уз уозорење на последице неопстојања из члана 159 став 4 – обуставу преходне постојуйка и одбачај предлога.

Уколико предлач у одређеном року изврши улашту на име предујма трошкова, стечајни судија ће припремљени олас доставити ради олашавања „Службеном таснику РС“ и у три високоираж-на дневна листа који се дистрибуирају на целој територији Републике Србије, а ако предлач у одређеном року не изврши улашту на име предујма трошкова, стечајни судија ће решењем обуставити преходни постојуйак и предлог одбацити.“

VIII Примедбе на унапред припремљени план реорганизације

Примедбе којима се оспорава садржина унапред припремљеног плана, а нарочито основ и висина планом обухваћених потраживања, достављају се стечајном дужнику и надлежном суду у року који не може бити краћи од 15 дана од дана објављивања огласа у Службеном гласнику Републике Србије.

Стечајни судија ће наложити подносиоцу предлога да оглас објави и у међународним средствима информисања, уколико по евиденцији дужника има и поверилаца са седиштем ван територије Републике Србије.

IX Претходни поступак по унапред припремљеном плану реорганизације

Претходни поступак по предлогу стечаја уз унапред припремљени план реорганизације траје најмање 30, а највише 45 дана. Стечајни судија закључком може продужити наведени рок за још највише 15 дана, односно до највише 60 дана, уколико за то постоје разлози сложености пословања и дужничко поверилачког односа у вези са стечајним дужником, или потребе поступања по примедбама поверилаца на унапред припремљени план реорганизације, као и ако је то потребно ради поступања стечајног дужника по налогу суда.

Стечајни судија у току трајања претходног поступка, може именовати привременог стечајног управника или ангажовати друга стручна лица у циљу утврђивања тачности података из унапред припремљеног плана или на предлог подносиоца плана одредити забрану извршења на обезбеђеној и необезбеђеној имовине стечајног дужника. Трошкове ангажовања привременог стечајног управника сноси сам подносилац предлога, односно стечајни дужник. Овлашћења привременог стечајног управника су обављање послова у складу са решењем о његовом именовању.

Жалба против решења о именовању стечајног управника и обиму његових послова и овлашћења није дозвољена, јер се ради о процени суда да је исти неопходан ради заштите интереса поверилаца, односно ради заштите имовине стечајног дужника, и радњама које је потребно предузети у том циљу.

Уколико стечајни судија утврди да нису испуњени услови за отварање стечајног поступка по унапред припремљеном плану реорганизације, он у току претходног поступка, најкасније пет дана пре одржавање роцишта за гласање по унапред припремљеном плану реорганизације може да одбаци предлог за покретање поступка.

Стечајни судија је овлашћен и да одреди забрану извршења на обезбеђеној и необезбеђеној имовини дужника до одлуке о унапред припремљеном плану реорганизације.

Х Гласање по унапред припремљеном плану реорганизације

Члан 160 Закона о стечајном поступку регулише гласање по унапред припремљеном плану реорганизације. За потребе гласања сматра се да су све обавезе стечајног дужника доспеле на дан одржавања рочишта за гласање за план. Поступајући по захтеву заинтересованих лица стечајни судија може извршити процену висине потраживања за потребе гласања.

Исход гласања о плану може бити следећи:

- усвајање унапред припремљеног плана реорганизације, у ком случају ће судија решењем истовремено отворити стечајни поступак, утврдити усвајање унапред припремљеног плана реорганизације и обуставити стечајни поступак, због усвајања унапред припремљеног плана, или
- неусвајање унапред припремљеног плана реорганизације у ком случају ће стечајни судија решењем одбити предлог за покретање стечајног поступка по унапред припремљеним планом реорганизације.

Ако је подносилац плана у току претходног поступка издејствовао меру забране извршења у смислу члана 159 став 8 Закона о стечају довођењем у заблуду, тако што је приказао нетачне податке о својим дуговањима, односно пропустио да наведе податке који су од значаја за одлуку суда, подносилац предлога је у обавези да накнади штету која је повериоцима проузрокована таквом забраном.

Трошкове настале од подношења предлога до усвајања плана сноси подносилац плана, односно сам стечајни дужник.

Код анализе последица усвајања плана важно је имати у виду и одредбе члана 167 став 5 Закона о стечају којима је предвиђено да уколико је унапред припремљеним планом реорганизације обухваћено непостојеће потраживање или потраживање у износу који је већи од стварно постојећег потраживања, стечајни дужник, повериоци обухваћени усвојеним планом, као и повериоци чија су потраживања настала пре усвајања плана, а који нису обухваћени планом, могу оспорити такво потраживање у року од годину дана од дана доношења решења о потврђивању усвајања унапред припремљеног плана реорганизације тужбом, противтужбом или истицањем приговора у парници.

Могућност унапред припремљеног плана реорганизације у поступку услед дуготрајне неспособности плаћања

Посебно је спорно у судској пракси било питање – да ли је могуће поднети унапред припремљени план у поступку покренутом због дуготрајне неспособности плаћања и који је редослед и начин поступања суда у том случају.

Одговор на то питање Привредни апелациони суд усвојио је на седници Одељења 9. и 10.11.2010. године и исти гласи:

„Одредбом члана 43 став 1 Закона о стечају (у даљем тексту Закон) је прописано да се стечајни поступак покрене предлојом овлашћених предлагача.

Обавештење организације која сироводи поступак принудне наплате, достављено надлежном суду у смислу члана 150 став 1 Закона предсавља иницијални акт којим се покрене посебан поступак у случају дуготрајне неспособности за плаћање, реулисан одредбама ставе X Закона о стечају у чл. 150–154.

Одредбом члана 150 став 4 Закона је прописано да по пријему обавештења из става 1 овог члана, стечајни судија по службеној дужности доноси решење о покретању предходног стечајног поступка у коме се утврђује и постојање правног интереса поверилаца за сировођење стечајног поступка, с тим што сходно члану 151 став 1 Закона стечајни судија истим решењем одређује висину предујма трошкова и рок од 60 дана од дана објављивања решења у коме повериоци или стечајни дужник могу тражити сировођење стечајног поступка и положити предујам.

Ако у року из члана 151 став 1 овог закона буде уплаћен предујам, стечајни судија, сходно члану 152 став 1 Закона без одлагања заказује рочиште ради расправљања о постојању стечајног разлога за отварање стечајног поступка. У ставу 2 истог члана је одређено да се у случају из става 1 овог члана, на даљи ток поступка примењују одредбе овог закона о отварању и сировођењу стечајног поступка.

У члану 55 став 1 Закона (под насловом „овлашћени предлагачи“) је прописано да се поступак покрене предлојом повериоца, дужника или ликвидационог управника.

Чланом 158 став 1 Закона, је прописано да ако стечајни дужник истовремено са подношењем предлога за покретање стечајног поступка поднесе унапред припремљен план реорганизације, у предлоју се мора јасно назначити да се предлаже покретање стечајног поступка реорганизацијом, у складу са унапред припремљеним планом реорганизације.

Даћа је могућности стечајном дужнику да судски поступак оконча не са унапред припремљеним планом, у коме је по основу детаљне анали-

зе и пружио и праве моћности за остварење циља стечаја. Истовремено са иредлоом за иокрећање стечајној иостиуика, иодноси се и иредлој унаиред ирииремљеној илана реорјанизације; иредлој унаиред ирииремљеној илана реорјанизације се иодноси након ирејовора дужника и иоверилаца, ири чему је за иодношење илана реорјанизације неоиходна и сајласној иоверилаца са садржином илана.

Подношење унаиред ирииремљеној илана реорјанизације указује на ойредељење иошеницијалној стечајној дужника да ио основу сајледане сићуације уочи кључне ироблеме у иословању и иредложи начин решавања тих ироблема. У односу на илан реорјанизације иоднеи након ойиварања стечајној иостиуика, унаиред ирииремљени илан реорјанизације даје моћности да се сви ироблеми дейтаљно анализирају и иовериоци и дужник унаиред дојоворе о начину њиховој решавања и ойределе за мере и средствија којима ће се најбрже и најиовољније иостићи циљ иостиуика. То значи да ће се реорјанизација сироводити ако се ишме обезбеђује иовољније намирење иоверилаца у односу на банкротство, а иосебно ако иостије економски услови за наставак дужниковој иословања.

Имајући у виду да суд, ио обавештењу надлежној орјана, решењем иокреће иреиходни стечајни иостиуика у коме се уииврђује иостиојање иравној иншјереса иоверилаца за сировођење стечајној иостиуика, а да у остивљеном року и иовериоци и стечајни дужник моју иражити сировођење стечајној иостиуика и иоложити иредујам, ио нема смеиње да у ишмом року стечајни дужник, као овлашћени иредлаиач, иоднесе иредлој за иокрећање стечаја у складу са унаиред ирииремљеним иланом реорјанизације, након чеја ће суд сировести иостиуика ио одредбама чл. 159–160 Закона (уз ирмену ойшјих одредаба које се односе на иостиуика реорјанизације из члана 155–166 осим чл. 161–164 Закона).“

XI Примена одредаба о реорјанизацији

Одредбе Закона о стечају којима је регулисана реорјанизација примењују се и на предлог стечаја по унапред припремљеном плану. Изузетак су одредбе којима је дефинисано ко су овлашћени подносиоци плана, одредаба о трошковима подношења плана реорјанизације, одредбе о роковима за подношење плана реорјанизације, одредбе о одбацивању предлога плана реорјанизације и одредбе о расправи о плану реорјанизације, јер су ове фазе поступка другачије дефинисане у поступку по унапред припремљеном плану.

У примени унапред припремљени план реорјанизације, поставиће се пред судску праксу још многа спорна питања, на која ће она морати да да одговоре.